

M. Francesco Saverio barone di Tomassevich ... Sciolti. Split 1822; Per l'immatura morte della s. donna Elena Rendich Elegia. Split 1822; Per l'improvvisa morte dell' s Pietro de Albertis. Elegia. Split 1822; Pel g. nat. di s. m. Francesco I Split 1823, i 1827; Nel solenne ingresso alla sede vescovile di Lesina di Mr Giovanni Scacos. Sciolti. Split 1823; Cantata espressamente composta e da s. diletanti eseguita nella sala della Società del Casino di Spalato la sera del 12. II 1826. Poesia con musica ... Split (1826); In morte di Nicolo nob. de Grisogono. Discorso Venezia 1827; Il bardo del Biocovo pel giorno natalizio di s. m. Imperat Francesco I. Zadar 1828; Trionfi della Religione di Cristo. Stanze. Venezia 1828; Ricordi di aciagure sulla tomba di mia madre. Soliloquio. Venezia 1829; Tributo di N. de I. alla memoria degli esimii lettera ti Tomm. Chersa e dott. Luca Stulli. Zadar 1829; Tributo alla memoria del letterato Tommaso Chersa. Trieste 1826;

Sul porto franco di Venezia. Ode. Venezia 1830. Nel solenne ingresso di Mr Paolo Miossich Vescovo di Spalato. Discorso. Venezia 1830.

LITERATURA — *Moschini*: Letteratura veneziana. Venezia 1808, tom IV, 102; *Fr. Carrara*: Uomini illustri di Spalato. U Lunario spalatino dell'anno 1846. Split 1846; *Š. Ljubić*: Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia. Vienna 1856, 179; *Othon de Reinsberg-Dringsfeld*: Les auteurs dalmates et leurs ouvrages. Esquisse bibliographique. Bulletin du bibliophile belge. a. 1856. Bruxelles 1856, 50; *I. Milčetić*: Julije Bajamonti i njegova djela. Rad JAZU, knj. 192, 174, Zagreb 1912; *G. Novak*: Povijest Splita, knj. III. Split 1965, 97; *D. Vrsalović*: Povijest otoka Brača. Brački zbornik, br. 6. Supetar 1968, 200; *M. Zorić*: Romantički pisci u Dalmaciji na talijanskom jeziku. Rad JAZU, knj. 357, str. 374—378.

Hrvoje Morović:

IVAN KATALINIĆ

Prve škole učio je u splitskom Sjemeništu. Godine 1796. nastavio je bogoslovne nauke u Rimu pa u Zagrebu. Upoznavši ideje francuske revolucije, napušta godine 1798, nakon pada Venecije, studij teologije, pa prelazi na studij prava. U doba prve autsirske uprave u Dalmaciji službovao je godine 1800. kao tajnik Poglavarstva u Imotskom, a god. 1805. u Sinju. Nakon dolaska Francuza u Dalmaciju prešao je godine 1806. u njihovu službu pa je god. 1807. imenovan sucem (juges de paix). Za austro-francuskog rata postavljen je god. 1809. za komandanta Narodne garde u Sinju. U borbama pod Klisom bio je od Austrijanaca zarobljen te deportiran u Madžarsku. Kad je pušten na slobodu, prešao je Francuzima i postao u francuskoj vojsci kapetan slunjske regimente, a zatim je postao komandant eskadrona u hrvatskoj husarskoj regimenti. Katalinićev biograf Franjo Carrara tvrdi da je god. 1810. i 1813. sudjelovao u borbama s Turcima, a zatim da je vojevao u Španjolskoj. Napoleonov pad zatekao ga je u Lionu, odakle je repatiran 1814. god. Kao profesionalni vojnik stupio je u austrijsku vojnu službu kao major. Vršeci sanitetske dužnosti po raznim mjestima Dalmacije,

Hercegovine i Crne Gore obolio je od kuge god. 1818. te je umirovljen. Živio je dalje do smrti u Splitu, posvetivši se proučavanju povijesti. Tu je napisao opširnu povijest Dalmacije do propasti Venecije i tiskao je u Zadru 1839. godine u tri sveska. Iako se oslanjao ponajviše na Luciusa i Farlatija, te neke druge povjesničare, nije uvijek pouzdan. U trećoj knjizi, gdje iznosi događaje i činjenice iz neposredne blizine, dao je vrijednih podataka. To djelo napisao je na talijanskom jeziku, pa ga je zatim sazeo u jednom svesku na hrvatskom jeziku, ali ga nije objavio, pa je danas izgubljeno. *Povijest Dalmacije (Storia della Dalmazia)* pisana je s liberalističkog stajališta, a isto tako i druga Katalinićeva knjiga: *Memorie degli avvenimenti successivi in Dalmazia dopo la caduta di repubblica veneta ...*, Split 1841. Katalinić je napisao i nekoliko rasprava iz područja agrarne ekonomije te nekoliko prigodnih publikacija na talijanskom i hrvatskom jeziku. Spremao se da pokrene jedan ekonomsko-agrarni žurnal u Splitu, ali nije naišao na odjek u javnosti.

BIBLIOGRAFIJA — *Storia della Dalmazia*. Zara 1834—1835, vol. I—III; *Memo-*

rie degli avvenimenti successi in Dalmazia dopo la caduta della Repubblica veneta, con un saggio sull'amministrazione pubblica veneta e del regno d' Italia. Split 1841.

LITERATURA — *F. Carrara*: Della vita e degli scritti di Giovanni Cattalinich. Zadar 1849. Isto u hrvatskom prijevodu: O životu i pismih Ivana Katalinića od dra Ivana (!) Carrare. Preveo I. M. Grubišić. Arhiv za povestnicu jugoslavensku. Zagreb 1852, knj. II, str. 71—78; *Š. Ljubić*: Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia. Vienna 1856, 79—80; *M. J.*: Sonetto in morte di Giovanni Cattalinich

i. r. Maggiore. La Dalmazia, Zadar, 1847, br. 10; Des Historikers J. Katalinić Tod. Slawische Jahrbücher, 1847, str. 148; *Kovačević, F. M.*: Istorija Gosp. Katalinicha. Zora dalmatinska, Zadar, 1/1844, br. 29, str. 230—231; *Giacomo Chiudina*: Le Castella di Spalato e Traù. Split 1895, str. 57—59; *G. Radunić*: Ivan Katalinić, povjestničar dalmatinski. Hrvatska smotra, Zagreb 1906, str. 146—152; Č(ičin) Š(ain): Ivan Katalinić. Povodom 100-godišnjice njegove »Povijesti Dalmacije«. Novo doba, Split, 19/1931, br. 157, od 8. VII; *R. Maixner*: Ivan Katalinić, historien de la Dalmatie napoléonienne. Annales de l'Institut français de Zagreb. 1941, sv. 18—19, str. 176 i d.

Josip Kortšek:

NIKO KARUC

U Zagrebu je krajem 1974. umro Niko Karuc, suradnik dalmatinskih časopisa i novina. Rođen je u Zadru, u predgrađu Arbanasi (17. XI 1901) u radničkoj obitelji. Nakon mature upisao se na Filozofski fakultet u Zagrebu (na studij slavistike), ali je zbog pomanjkanja sredstava napustio studij. Kada je Zadar potpao pod vlast Italije, Karuc je prešao u Split gdje je službovao kao činovnik do 1950, kada je penzioniran. Od 1954. do smrti živio je u Zagrebu baveći se publicističkim i književnim radom.

U svojim publiciranim radovima obrađivao je društveno-političku i kulturnu historiju svog užeg zavičaja Zadra i Dalmacije. Gradu Zadru i Arbanasima, njihovim prilikama, događajima i ljudima koji su u njima djelovali, posebno u vrijeme njegove mladosti, poklonio je najveći dio svog zapaženog publicističkog stvaranja. U bibliografiji njegovih radova ima oko pedeset naslova rasprava i članaka. Dovoljno je pregledati naslove tih njegovih rasprava i članaka da se vidi kako je bio obiman i raznolik njegov rad na obrađivanju prošlosti Zadra i Dalmacije.

Iz historijata radničkog pokreta u Zadru u prvim decenijama ovoga stoljeća objavio je rasprave i članke o razvoju radničkog pokreta u Arbanasima, socijalistima u predgrađu Zadra, sindikatu arbanaskih zidarskih radnika (otac mu je bio

zidarski radnik, pa je Karuc bio odgojen u radničkoj obitelji u naprednom duhu); pisao je o socijalisti Vicku Zrinskome i o štrajkovima u Zadru.

Iz prošlosti Arbanasa objavio je više radova. Tako o uzrocima seobe zadarskih Arbanasa, o pjesniku Stjepanu Buzoliću i Arbanasima, o novijoj prošlosti Arbanasa i drugo.

Zapaženi su i njegovi radovi iz kulturnog života. Pisao je o pjesniku Buzoliću, o zadarskom književniku Josipu Bersi, Augustinu Stipčeviću, Vladimiru Vešiću, Klementu Božiću, Tinu Ujeviću, Augustu Cesarcu, Lucijanu Marčiću, Jakši Čedomilu, o vezi Kranjčevića sa Zadrom, o učenjaku Lucijanu Marčiću, Petru Kasandriću, bukovačkom piscu Vladimiru Ardačiću, muzičaru Milivoju Čurkoviću itd.

Bogat je i njegov prilog historiji omladinskog revolucionarnog pokreta u Zadru uoči prvoga svjetskog rata. Osobito je zapažena njegova studija »Jugoslavenska omladina u Zadru (1910—1914)«, objavljena u ZBORNIKU ZADAR (Zagreb, MH, 1964), s dragocjenim podacima o jugoslavenskom omladinskom revolucionarnom pokretu u Zadru uoči drugog svjetskog rata. Pisao je o Nodilu i dalmatinskim narodnjacima, o prilikama u Zadru pred prvi svjetski rat, o zadarskim dokumentima iz toga rata, o splitskom listu »Željeznica« itd.

Svoje rasprave i članke objavljivao je u »ZADARSKOJ REVIIJI, »MOGUĆNO-